

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

KORANO SKAITYMO
PAGRINDINĖS TAISYKLĖS

Institute of Lithuania
مدرسة الدراسات الإسلامية

Autorius

Aleksandras BEGANSKAS

Konsultantas

Ismail KARADURDUOĞLU

Iliustracijos

Funda GÖKÇEN

Grafika ir dizainas

Rasim ŞAKİROĞLU

Leidinyš

ISBN: 978-609-96162-2-3

Tiražas: 500 egz.

Leidėjas:

Lietuvos musulmonų religinių bendruomenių taryba – Muftiatas

Smolensko g. 19, Vilnius, LT-03200, Vilnius 2023

El. p.: info@muftiate.lt

www.muftiate.lt

Vilnius - 1444 / 2023

KORANO SKAITYMO PAGRINDINĖS TAISYKLĖS

Muftiate of Lithuania
دار الإفتاء - مجلس المجتمعات الإسلامية الليتوانية

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

„Ieškau prieglobsčio pas viską Girdantį ir Žinantį Allahą
nuo išvartyto šėtono blogio.“

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

„Vardan Allaho, Maloningiausiojo, Gailestingiausiojo.“

أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

„Deklamuokite Koraną aiškiai, tardami kiekvieną garsą.“

(Mjuzemmil, 73/4)

TURINYS

KALBOS PADARGŲ VIETOS.....	7
KALKALE – SPROGSTAMOSIOS RAIDĖS.....	16
HUKMU RA TAISYKLĖS	16
RAIDĖS „RA“ ﺝ TAISYKLĖS	16
PENKIOS PADĖTYS, KAI RAIDĖ „RA“ ﺝ YRA TARIAMA KIETAI....	17
KETURIOS PADĖTYS, KAI RAIDĖ „RA“ ﺝ TARIAMA MINKŠTAI ...	19
TRYS PADĖTYS, KAI RAIDĖ „RA“ ﺝ GALIMA TARTI TIEK KIETAI, TIEK IR MINKŠTAI	20
LAFZATULLAH ALLAHO VARDAŽODIS.....	22
MED' AI – DIAKRITINIŲ VOKALIZACIJOS ŽENKLŲ	22
GARSŲ PAILGINIMO ŽENKLAI	22
I MEDDI TABII NATŪRALUS PAILGINIMAS.....	24
II MEDDI MUTTASIL SUJUNGIMO PAILGINIMAS.....	25
III MEDDI MUNFASIL ATSKYRIMŲ PAILGINIMAS.....	25
IV MEDDI LAZIM BŪTINASIS PAILGINIMAS	26
V MEDDI ARIZ PRIEŽASTINIS PAILGINIMAS	26
MEDDI LIN MINKŠTUMO PAILGINIMAS.....	27
ZAMIR – ĮVARDIS ZAMIR ĮVARDŽIO GALŪNĖS „He“ ﻩ raidė	27
NUN SAKIN RAMI „NUN“ RAIDĖ.....	30
IHFA – PASLĖPIMAS.....	31
IZHAR – ATSKLEIDIMAS	31
IKLAB – PERKVALIFIKAVIMAS	32
IDGAM MEAL GUNNE IDGAM BILA GUNNE	33

IDGAM-I MISLEYN	34
IDGAM MUTECANISEYN PANAŠIŲ RAIDŽIŲ SUJUNGIMAS.....	35
IDGAM MUTEKARIBEYN.....	36
HURUFU ŠEMSIYE SAULĖS RAIDĖS.....	38
NESKAITOMAS ELIF – LAM IR SAULĖS RAIDĖS.....	38
HURUFU KAMERIYE MĖNULIO RAIDĖS.....	39
SKAITOMAS ELIF – LAM IR MĖNULIO RAIDĖS.....	39
MIM – I SAKIM.....	39
SEKTE سكتة.....	41
SKYRYBOS ŽENKLAI.....	42

b) Gerklės vidurys (viduriniai gerkliniai).

Iš šios vietos išeina / sklendžia šių raidžių garsai.

ع	ح
---	---

c) Gerklės viršus (viršutiniai gerkliniai):

Iš šios vietos išeina / sklendžia šių raidžių garsai:

غ	خ
---	---

3. Liežuvio ertmė (liežuviniai garsai): tai nuo gerklės priartėjimo prie burnos vietos iki priekinių dantų ertmė.

Iš šios vietos išeina / sklendžia šių raidžių garsai:

ق	ك	ج	ش	ى	ض	ل	ن	ر
ط	د	ت	ز	س	ص	ظ	ذ	ث

4. Lūpos ertmė (lūpiniai garsai): tai lūpų vieta, kuri prasideda nuo priekinių dantų pabaigos.

Iš šios vietos išeina / sklendžia šių raidžių garsai:

ف	ب	م	و
---	---	---	---

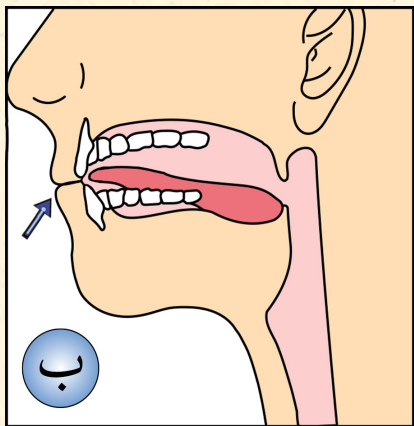
8

5. Nosies ertmė (nosiniai garsai): tai nosies vieta.

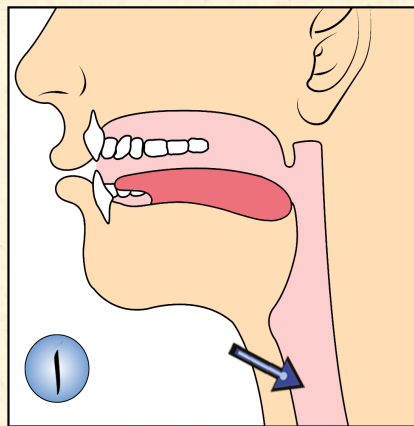
Iš šios vietos išeina / sklendžia nosiniai garsai.

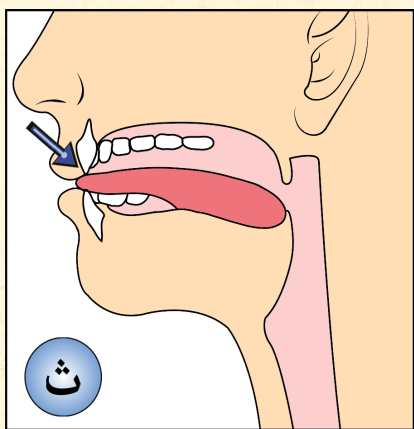
Garsas tariamas tarp lūpų, stipriai suspaudžiant lūpas; lūpinis, minkštasis garsas.

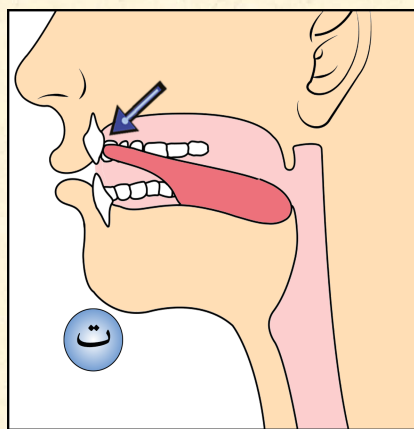
Tariamas nežymiai pravėrus burną; liežuvis guli burnos apačioje, oras paleidžiamas iš diafragmos lengvai, be jokios prievartos; minkštasis garsas.

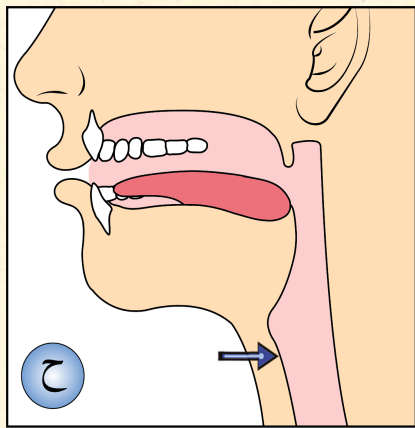
Liežuvio galas kišamas į priekinių dantų vidurį; pučiamasis, duslusis, minkštasis garsas.

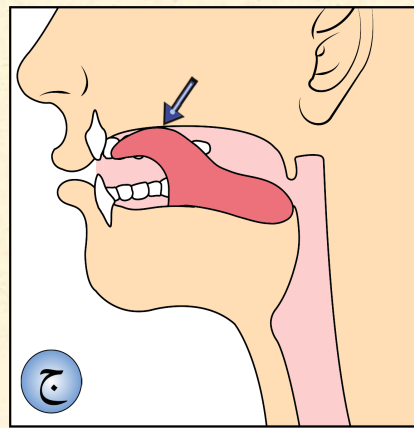
Dantys sukandami, lūpos lengvai pravertos, liežuvio galas lengvai liečia priekinių viršutinių dantų kraštą vidinėje pusėje; sprogstamasis, minkštasis garsas.

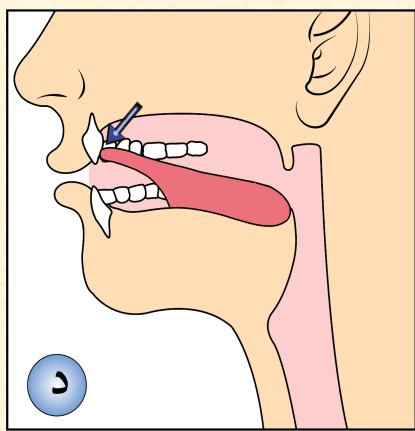
Garsas tariamas iškvėpimo metu; tariamas dusliai, liežuviu užpakalinė dalis lengvai patraukiama gilyn ir žemyn; gomurys nusileidžia žemyn; balso klostės susiglaudžia, susiformuoja ankštuma, jaučiamas spaudimas gerklų vidurinėje dalyje, minkštasis balsas.

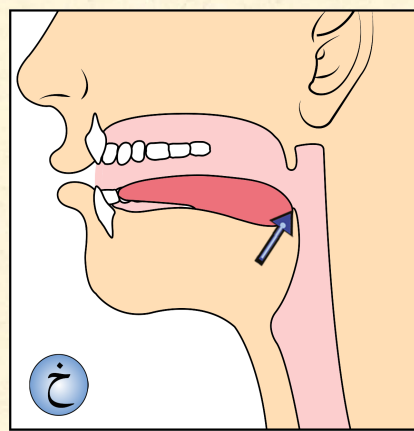
Garsas formuojamas liežuviu vidurine dalimi, ją lengvai priartinant prie kietojo gomurio; minkštasis garsas.

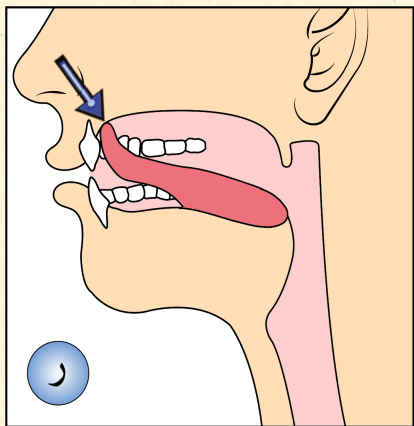
Liežuviu liečiamas priekinių viršutinių dantų vidinis paviršius; minkštasis garsas, tariamas tęsiamai.

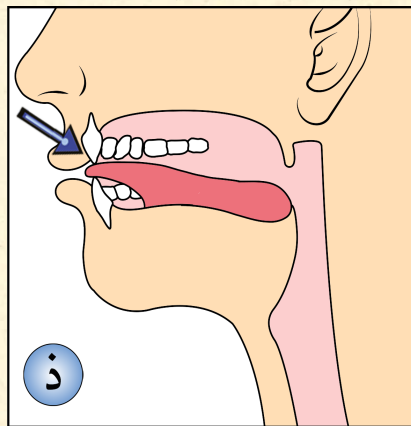
Tariamas iškvėpiant orą; tariant minkštasis gomurys nusileidžia, liežuviu užpakalinė dalis pakyla link minkštojo gomurio suformuodama ankštumą; duslusis, pučiamasis, minkštasis garsas.

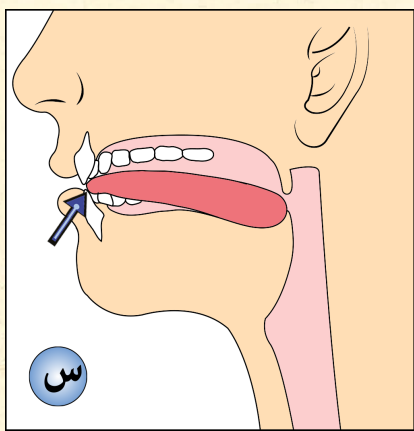
Liežuvio galas pakeliamas prie kietojo gomurio, išskvepiama oro srovė suformuoja vieno dūžio silpną, trumpą vibraciją, kartais būna minkštasis, o kartais būna kietasis garsas.

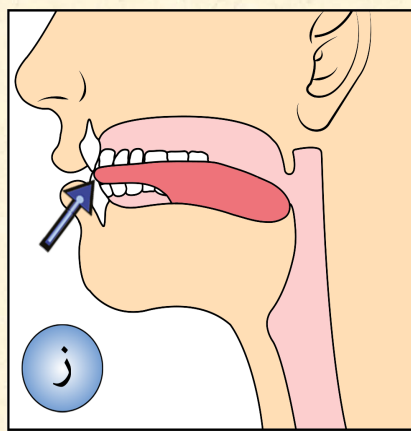
Liežuvio galas kišamas tarp dantų; tariama skardžiai, nestipriai vibruojant; minkštasis garsas.

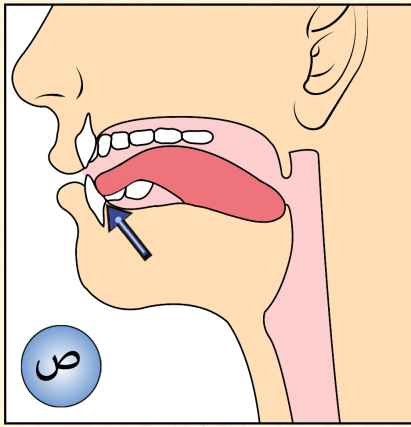
Lūpos įgauna lengvos šypsenos formą; liežuvis guli ramiai burnos apačioje; liežuvio galas lengvai remiasi į priekinių apatinių dantų vidinę pusę; išskvepiama oro srovė eina liežuvio viduriu; dantys sukandami; minkštasis, duslusis garsas.

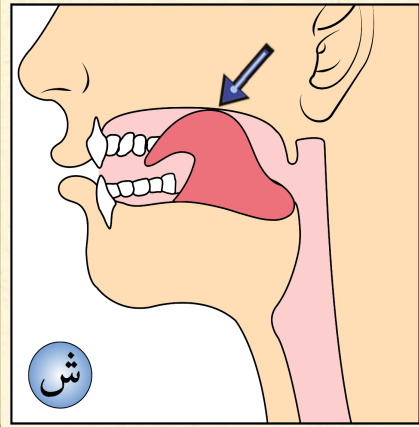
Liežuvis guli burnos apačioje, liežuvio galas liečia apatinių priekinių dantų vidinę pusę; garsas tariamas skardžiai, minkštai.

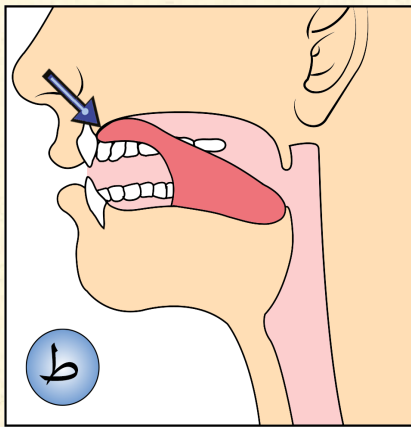
Liežuvio galas nukreipiamas į priekinių apatinių dantų vidinę pusę esančią danteną; liežuvio vidurinė dalis kyla prie kietojo gomurio; tonacijos metu liežuvio galas nežymiai atsitraukia, labiau pakeldamas liežuvio vidurinę dalį; kietasis garsas.

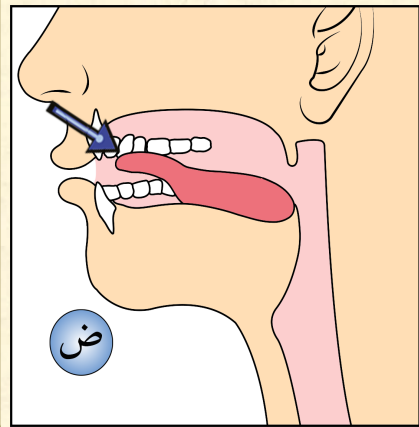
Liežuvio vidurinė dalis pakyla prie kietojo gomurio suformuodama ankštumą; duslusis, minkštasis garsas.

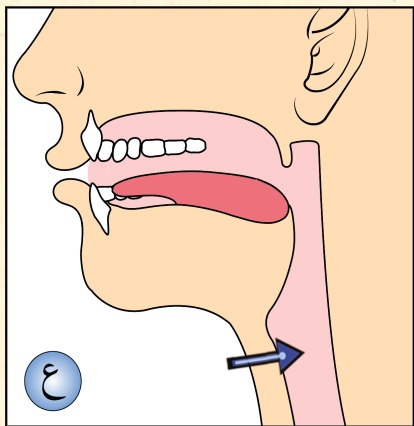
Liežuvio galu liečiamos alveolės; garsas tariamas kietai, trumpai; sprogstamasis garsas.

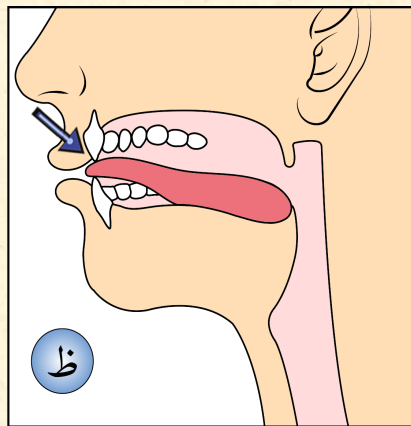
Liežuvio galas liečia viršutinių šoninių dantų kraštą ir tarimo metu nuslysta per dantų eilę į priekį; kietasis garsas.

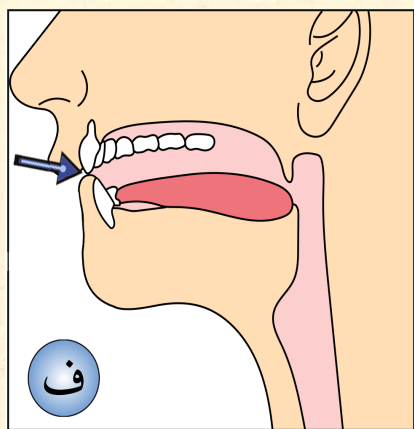
Minkštą gomurį leidžiant žemyn liežuvio užpakalinė dalis kyla į viršų link minkštojo gomurio, susiformuoja ankštuma; minkštasis garsas.

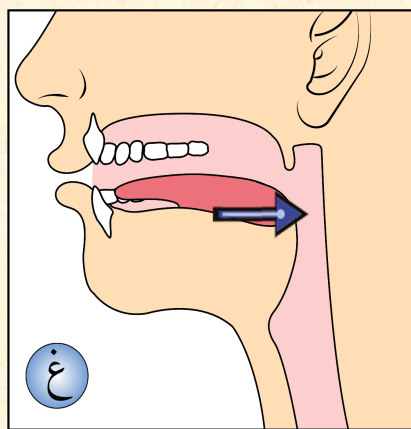
Liežuvis platus; liežuvio galas vos išsikiša tarp dantų ir nestipriai vibruoja; kietasis, skardusis garsas.

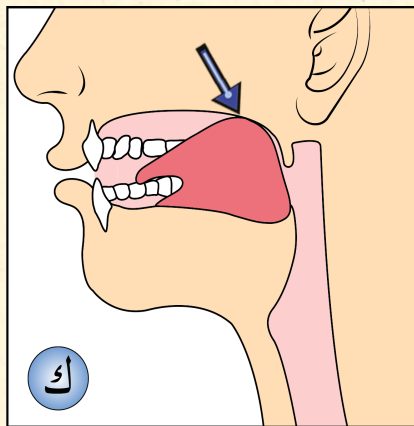
Apatinės lūpos išorinė dalis kyla link viršutinių dantų ir prisiglaudžia prie jų; pučiamasis, minkštasis garsas.

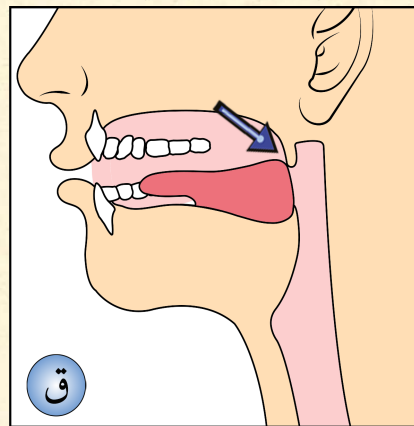
Garsas gomurinis; stipriai patraukiamas liežuvis gilyn; liežuvio užpakalinė dalis prisiliečia prie minkštojo gomurio ir silpnai vibruoja; kietasis, skardusis garsas.

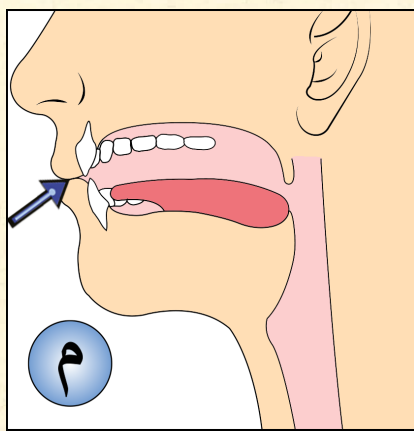
Tiriamas lengvai suglaudžiant lūpų vidines viršutinės dalis; lūpinis minkštasis garsas.

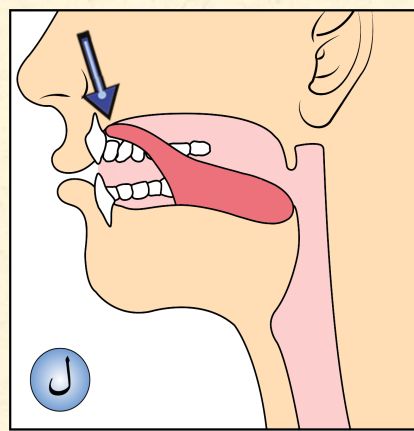
Liežuvio užpakalinė dalis liečia minkštąjį gomurį; kietasis garsas.

Lūpinis minkštasis garsas; tariamas lengvai suglaudžiant lūpų vidines viršutinės dalis.

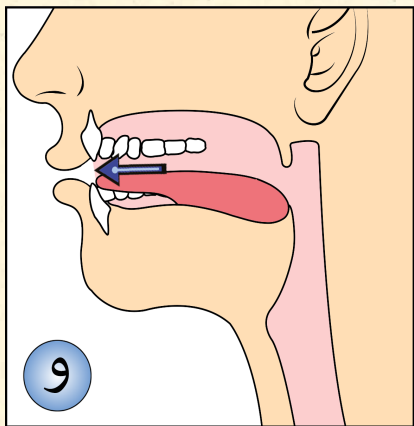

Liežuvio galu liečiamos dešinės arba kairės pusės alveolės; minkštasis garsas.

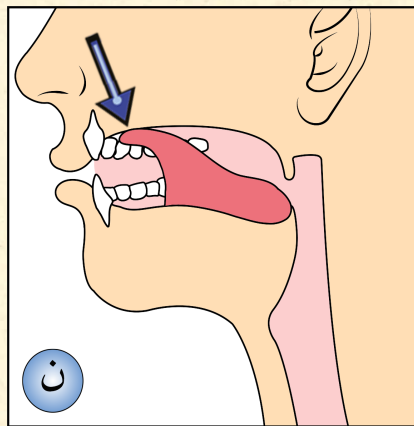

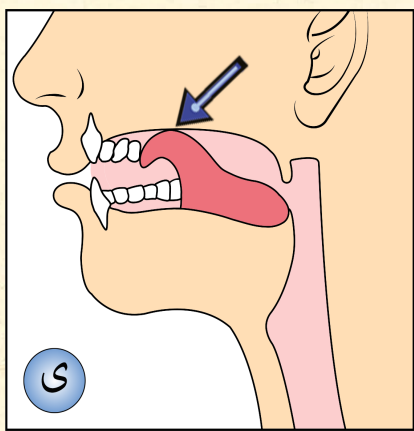
Lūpos nukreipiamos į priekį, suapvalinamos, tarimo metu lengvai atitraukiamos; minkštasis garsas.

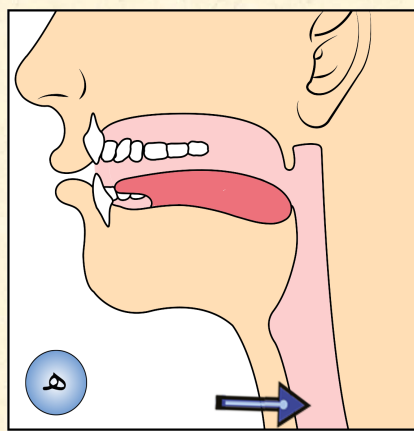
Liežuvio priekine dalimi liečiamos alveolės ir kietojo gomurio priekinė dalis; minkštasis garsas.

Liežuvio vidurinė dalis kyla link kietojo gomurio; garsas tariamas minkštai.

Garsas tariamas iškvėpimo metu, oras išeina iš diafragmos be jokios prievartos, laisvai be kliūčių; minkštasis garsas.

KALKALE – SPROGSTAMOSIOS RAIDĖS

Bet kurią vieną raidę iš žemiau pavaizduotų penkių raidžių, kuri yra žodžio viduryje arba gale su „Sukun“ ^{◌◌◌} arba su „Šedde“ ^{◌◌◌◌◌}, reikia tarti pagal „Kalkale“ taisyklę – šį garsą reikia stipriai išstarti, kad garsas būtų skardus ir išeitų iš tariamosios vietos sprogdamas su impulsu:

د	ج	ب	ط	ق
---	---	---	---	---

Pastaba: jeigu viena iš „Kalkale“ raidžių bus su „Šedde“ ^{◌◌◌◌◌}, „Kalkale“ taisyklė nebus taikoma, „Kalkale“ taisyklė taikoma tik tuo atveju, jeigu toje vietoje bus padarytas sustojimas.

يَدْخُلُونَ	تَجْرِي	وَتَبَّ	حَقٌّ
أَحَدٌ		أَفْتَطْمَعُونَ	

HUKMU RA TAISYKLĖS

RAIDĖS „RA“ ر TAISYKLĖS

Raidės „Ra“ ر tarimo padėčių yra dvylika. Iš šitų dvylikos penkios yra, kai raidę „Ra“ ر tariame kietai, keturios, kai tariame minkštai, o trys, kai tariame ir kietai, ir minkštai.

PENKIOS PADĖTYS, KAI RAIDĖ „RA“ ر YRA TARIAMA KIETAI:

1. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Fetha“ arba su „Damme“ ženklų.

Pavyzdys:

رُجُومًا أَرَأَيْتَ

2. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Sukun“ ženklu – yra „Ra“ raidė „rami padėtis“ ir prieš ją yra raidė su „Fetha“ arba su „Damme“ ženklu.

Pavyzdys:

وَأْمُرْ وَأَنْحَرْ

3. Kai raidė po „Ra“ ر yra su „Fakif“ ﴿ (sustojimo) ženklu – „Ra“ ر raidė „rami“ ir prieš ją yra raidė su „Sukun“ ◌ ženklu, prieš kurią stovi raidė su „Fetha“ َ arba su „Damme“ ِ ženklu.

Pavyzdys:

فِي الصُّدُورِ وَالْعَصْرِ ﴿

4. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Sukun“ ◌ ženklu – yra „Ra“ raidė „rami“ ir prieš šią raidę stovi raidė su „Kesre“ ِ, o po raidės „Ra“ ر yra raidės „Huruf-u isti'la“ (raidės, kurių tarimo metu liežuvis kyła į viršų):

ظ	ق	ط	غ	ض	ص	ج
---	---	---	---	---	---	---

فِرْقَةٍ

مِرْصَادٍ

PASTABA: po raidės „Ra“ ر esančios raidės „Huruf-u isti'la“ turi būti be „Kesre“ ženklų, bet jeigu bus su „Kesre“ ženklu, tokiu atveju leidžiama tarti garsą „Ra“ ر tiek kietai, tiek ir minkštai.

Pavyzdys:

كُلُّ فِرْقٍ

كُلُّ فِرْقٍ

Korane yra tik viena tokia vieta.

5. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Sukun“ ْ ženklu – yra „Ra“ raidė „rami“ ir prieš ją yra raidė su „Kesre-i arizi“ ; arba prieš ją yra raidė su „Kesre vasil hemze“.

„Kesre-i arizi“ – tai kai vieno žodžio pabaigoje yra galūnė su „Sukun“ ْ ženklu ir kitas žodis prasideda nuo raidės su „Sukun“ ْ ženklu, tokiu atveju pirmo žodžio galūnė tampa su su „Kesre“ ِ ženklu.

„Kesre-i arizi“ pavyzdys:

لِمَنْ ارْتَضَى

لِمَنْ ارْتَضَى

ORIGINALAS

RAŠOMA

„Kesre vasil hemze“ – tai kai žodis prasideda raide su „Sukun“ ْ ženklu ir tam, kad būtų sklandus skaitymas, prieš tas raides esantis „Elif“ ا kuris yra be „Harake“ ُ ِ َ ženklo, skaitomas su „Kesre“ ِ ženklu.

„Kesre vasil hemze“ pavyzdys:

اَزَجِي	اَزَجِي
ORIGINALAS	RAŠOMA

Pavyzdys:

لِمَنْ اَزْتَضِي	اَزَجِي
------------------	---------

KETURIOS PADĖTYS, KAI RAIDĖ „RA“ ر TARIAMA MINKŠTAI:

1. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Kesre“ — ženklų.

Pavyzdys:

يُرِيدُ	رَجَالٌ
---------	---------

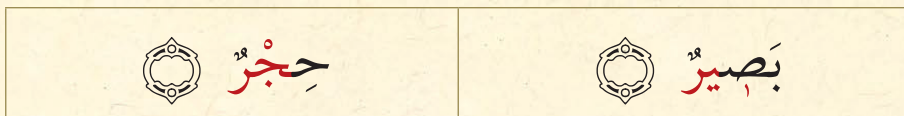
2. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Sukun“ ◌ ženklu – yra „Ra“ raidė „rami“, o prieš tai esanti raidė yra su „Kesre“ — ženklų ir po raidės „Ra“ ر yra ne raidės „Huruf-u isti'la“.

Pavyzdys:

يُرِيدُ	رَجَالٌ
---------	---------

3. Kai raidė po „Ra“ ر yra su „Fakif“ ﴿﴾ (sustojimo) ženklų – „Ra“ raidė „rami“, prieš stovi raidė su „Sukun“ ◌ ženklu, o prieš šią raidę yra raidė su „Kesre“ — ženklų.

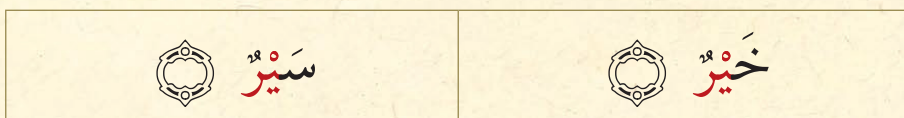
Pavyzdys:

4. Kai raidė po „Ra“ ر yra su „Fakif“ (sustojimo) ženklų – „Ra“ raidė „rami“, o prieš yra raidė iš „Lin“ raidžių.

„Lin“ raidės – tai „Je“ ي ir „Vau“ و su „Sukun“ ْ ženklų – وى

Pavyzdys:

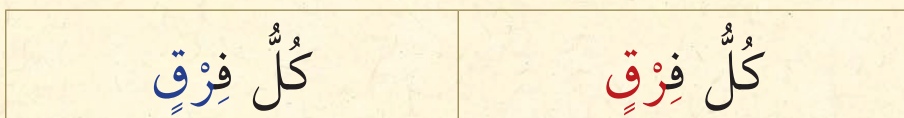
TRYS PADĖTYS, KAI RAIDĘ „RA“ ر GALIMA TARTI TIEK KIETAI, TIEK IR MINKŠTAI:

1. Kai raidė „Ra“ ر yra su „Sukun“ ْ ženklų – yra „Ra“ raidė „rami“, o prieš ją yra raidė su „Kesre“ ِ ženklų, o po raidės „Ra“ ر yra raidė iš „Huruf-u isti’la“ (raidės, kurių tarimo metu liežuvis kyla į viršų):

su „Kesre“ ِ ženklų.

Pavyzdys:

Korane yra tik viena tokia vieta.

2. Kai raidė po „Ra“ ر yra su „Fakif“ ﴿ (sustojimo) ženku – „Ra“ raidė „rami“, prieš yra raidė „Sad“ ص arba „Ta“ ط su „Sukun“ ْ ženklu – ط ض šių raidę stovi raidė su „Kesre“ ِ ženklu.

Pavyzdys:

عَيْنَ الْقِطْرِ	مِنْ مِصْرَ
------------------	-------------

3. Pagal bendrąją taisyklę, kai gal geriau žodis baigiamas raide „Ra“ ر, kuri yra su „Kesre“ ِ ženklu – ر ir prieš šią raidę yra raidė su „Sukun“ ْ ženklu, raidę „Ra“ ر reikia tarti kietai. Bet, kai žodžio pabaigoje stovėjo raidė „Je“ ي, ir ši raidė buvo po to išbraukta iš šio žodžio:

فَاسْرِي	إِذَا يَسْرِي	إِذَا يَسْرِي	إِنْ أَسْرِي	فَاسْرِي	إِنْ أَسْرِي
ORIGINALAS	RAŠOMA	ORIGINALAS	RAŠOMA	ORIGINALAS	RAŠOMA

tokiu atveju raidę „Ra“ ر reikia tarti minkštai.

Pavyzdys:

فَاسْرِي	إِذَا يَسْرِي	إِنْ أَسْرِي
----------	---------------	--------------

LAFZATULLAH ALLAHO VARDAŽODIS

الله (Allah) – vardažodis dar vadinamas kaip „LAFZATULLAH“ ir „LAFZA-I CELAL“.

Kai prieš **الله** žodyje esanti „Lam“ **ل** raidė, kuri yra su „Šedde“ **س** ženklų, stovi raidė su „Damme“ **د** arba su „Fatha“ **ف** ženklų, ši „Lam“ **ل** reikia tarti kietai.

Pavyzdys:

وَالله	تَالله	نَصْرُ الله
--------	--------	-------------

Kai prieš **الله** žodyje esanti „Lam“ **ل** raidė, kuri yra su „Šedde“ **س** ženklų, stovi raidė su „Kesre“ **ك** ženklų, ši „Lam“ **ل** reikia tarti minkštai.

Pavyzdys:

لله	بالله
-----	-------

MED' AI - DIAKRITINIŲ VOKALIZACIJOS ŽENKLŲ GARSŲ PAILGINIMO ŽENKLAI

„Med“ – reiškia pailginimą. Kai po raidės stovi diakritinis vokalizacijos ženklas, o po jo yra „Med“ – pailginimo ženklas, tuomet reikia tarti diakritinį vokalizacijos ženklą pailginant balsą.

Trys raidės: raidė „Elif“ | , raidė „Vau“ و ir raidė „Je“ ﺝ , be „Harake“ (diakritinio vokalizacijos ženklo) ženklų َ ِ ُ , praranda raidžių funkcijų ir įgyja „Med“ – pailginimo ženklo funkciją.

„Sebeb – i Med“ – kai reikia tarti pailginant balsą daugiau nei vieno „Elif“ | , balso dydžiu.

„Sebeb – i Med“ yra dviejų rūšių:

1. „Hemze“ – kai raidė „Elif“ | yra kartu su vienu iš „Harake“ َ ِ ُ ženklų.

Raidė „Elif“ | gali būti rašoma tiek trumpu, tiek ir ilgu ženklu | , ء .

2. „Sukun“ ْ – kai raidė yra be vieno iš „Harake“ َ ِ ُ ženklo.

„Sukun“ ْ yra dviejų rūšių:

a) „Sukun lazim“ – kai „Sukun“ ْ ženklas stovi po vienos iš „Med“ raidės „Elif“ | , raidės „Vau“ و arba raidės „Je“ ﺝ ir šioje vietoje, neatsižvelgiant ar šis žodis tariamas su sustojimu ar be, visada daromas „Sukun“ ْ ženklo sustojimas.

Pavyzdys:

آءِ
الْءِ

Taip pat „Sukun Lazim“ yra kai „Šedde“ ّ ženklas stovi po vienos iš „Med“ raidės „Elif“ | , raidės „Vau“ و arba raidės „Je“ ﺝ .

Pavyzdys:

خَاصَّةً

Pavyzdys:

حَمَّ حَامِيَم

„Sukun Lazim“ situacijoje reikia tarti pailginant balsą ne vienu „Elif“ | balso dydžiu, o daugiau: nuo trijų iki keturių „Elif“ | balso dydžių.

b) „Sukun ariz“ – kai po vienos iš „Med“ raidės „Elif“ |, raidės „Vau“ و arba raidės „Je“ ي stovi žodžio galūnės raidė su vienu iš „Hareke“ — — ženklu ir šioje vietoje galima daryti sustojimą arba jo nedaryti. Tuo atveju, kai daromas sustojimas, galūnės raidė skaitoma su „Sukun“ ° ženklu, o kai nedaromas sustojimas, galūnės raidė skaitoma su vieno iš „Hareke“ — — ženklu.

Pavyzdys:

 الْعَالَمِينَ	رَبِّ الْعَالَمِينَ
---	---------------------

I MEDDI TABII

NATŪRALUS PAILGINIMAS

24

„Meddi tabii“ – kai viename žodyje po vienos iš raidės „Med“ nėra „Sebeb – i Med“. Šioje situacijoje reikia tarti pailginant balsą tik vienu „Elif“ | balso dydžiu.

Pavyzdys:

قَالَ	يَقُولُ	قِيلَ
-------	---------	-------

II MEDDI MUTTASIL

SUJUNGIMO PAILGINIMAS

„Meddi muttasil“ – kai vienam žodyje po vienos iš raidės „Med“ stovi raidė iš „Sebeb – i Med“ „Hemze“ ء . Šioje situacijoje reikia tarti pailginant balsą ne mažiau kaip dviem ir ne daugiau kaip keturiais „Elif“ | balso dydžiais.

Pavyzdys:

جَاءَ	سُوءَ	جِيءَ
-------	-------	-------

III MEDDI MUNFASIL

ATSKYRIMŲ PAILGINIMAS

„Meddi munfasil“ – kai vieno žodžio gale stovi viena raidė iš „Med“ raidžių, o po jo esantis žodis prasideda iš vienos iš „Sebeb – i Med“ „Hemze“ raidės | arba ء . Šioje situacijoje reikia tarti pailginant balsą mažiausiai vienu ir daugiausia keturiais „Elif“ | balso dydžiais.

Pavyzdys:

وَمَا أَنْزَلَ	قَالُوا أَمَّا	عَلِيٍّ أُمَّةٍ
----------------	----------------	-----------------

IV MEDDI LAZIM BŪTINASIS PAILGINIMAS

„Meddil azim“ – kai viename žodyje po vienos iš raidės „Med“ stovi „Sukun Lazim“. Šioje situacijoje reikia tarti pailginant balsą mažiausiai dviem ir daugiausia keturiais „Elif“ | balso dydžiais. Apačioje esančiame pavyzdyje raidės su „Šedde“ ^و ženklų, pagal kurių skaitoma raidė, virš kurios stovi šis ženklas – pradžioje tariama ta raidė su „Sukun“ ^و ženklų, o po to tariamas garsas jau kartu su virš „Šedde“ ^و ženklų, esančiu vieno iš „Harake“ (diakritinio vokalizacijos ženklo) ^{ـَـ} ^{ـِـ} ^{ـِـ} ženklo, reikia tarti pailginant balsą mažiausiai vienu ir daugiausia keturiais „Elif“ | balso dydžiais.

Pavyzdys:

لَا تُضَارَّ	يُؤَادُونَ	حَادٌّ
--------------	------------	--------

V MEDDI ARIZ PRIEŽASTINIS PAILGINIMAS

„Meddi ariz“ – kai viename žodyje po viena iš raidžių „Med“ stovi „Sukun ariz“. Šioje situacijoje, jeigu bus daromas sustojimas, reikia tarti pailginant balsą mažiausiai vienu ir daugiausia keturiais „Elif“ | balso dydžiais, jeigu sustojimas nebus daromas, „Sukun ariz“ situacijos nebus ir reikia tarti ne daugiau kaip vieną „Elif“ | balso dydį.

Pavyzdys:

رَبِّ الْعَالَمِينَ	خَالِدُونَ	يَوْمَ الدِّينِ
---------------------	------------	-----------------

MEDDI LIN

MINKŠTUMO PAILGINIMAS

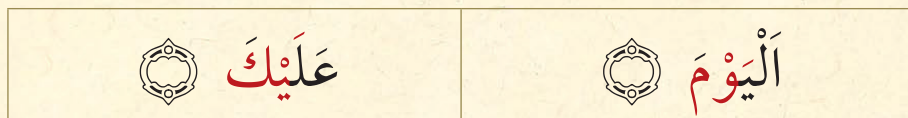
Kai po „Harfi Lin“ raidės stovi iš „Sebeb-i Med“ „Sukun“ – sustojimo ženklas, tokiu atveju bus „Meddi Lin“ jungtis ir šioje vietoje reikia tarti „Harfi Lin“ - „Vau“ و su „Sukun“ و arba „Je“ ي su „Sukun“ ي, pailginant balsą ne trumpiau kaip dviem ir ne daugiau kaip keturiais „Elif“ ا balso dydžiais.

„Harfi Lin“ yra 2 padėčių:

1. Kai raidė „Vau“ و yra „rami“ - yra kartu su „Sukun“ ◌ ženklų, o prieš tai esanti raidė „Je“ ي yra kartu su „Kesre“ َ ženklų; 2. Kai raidė „Je“ ي yra „rami“, yra kartu su „Sukun“ ◌ ženklų, o prieš tai esanti raidė yra kartu su „Kesre“ َ ženklų.

Šiose vietose, kai po „Harfi Lin“ stovi raidė „Mim“ م ir ji yra „rami“, „Harfi Lin“ reikia tarti pailginant balsą keturiais „Elif“ ا balso dydžiais.

Pavyzdys:

ZAMIR – ĮVARDIS

ZAMIR ĮVARDŽIO GALŪNĖS „He“ ه raidė

Įvardis – tai kalbos dalis, kuri nurodo daiktą, ypatybę arba skaičių, bet jų nepavadina.

Įvardžio galūnės „He“ ه raidė rodo daikto ypatybę ir arba skaičių, bet jų nepavadina, tai yra ne žodžio šaknis, tai yra žodžio galūnė.

1. Kai įvardžio galūnės „He“ ه raidė yra skaitoma be sustojimo ir prieš šią raidę yra raidė su ženklu „Hareke“ (diakritinis vokalizacijos ženklas) — — ه ženklu, tokiu atveju „He“ ه raidė kartu su joje esančiu „Hareke“ (diakritinis vokalizacijos ženklas) — — ه ženklu tariama pailginant garsą vienu „Elif“ ا balso dydžiu.

Pavyzdys:

عِنْدَهُ	وَلَهُ	بِهِ	إِنَّهُ
----------	--------	------	---------

Žodyje وَلَهُ yra paslėpta raidė „Vau“ و ,

žodyje بِهِ yra paslėpta raidė „Je“ ي ,

PASTABA: Žemiau pavaizduotuose žodžiuose „He“ ه raidė yra ne galūnė, o žodžio šaknis, todėl ją reikia skaityti tariant „He“ ه raidę kartu su joje esančiu „Hareke“ (diakritinis vokalizacijos ženklas) ženklu, o ne pailginant balso.

مَا نَفَقَهُ	لَمْ يَنْتَهُ
--------------	---------------

2. Kai po įvardžio galūnės „He“ ه , kuri yra su pailginimo ženklu, kito žodžio pradžioje stovi vienas iš „Sebeb-i Med“ ženklų „Hemze“ ه ženklas, tokiu atveju bus „Meddi munfasil“ ir reikia skaityti tariant „He“ ه raidę kartu su joje esančiu „Hareke“ (diakritinio vokalizacijos ženklo) raidę kartu su joje esančiu — — ه ženklu, pailginant daugiau nei vienu „Elif“ ا balso dydžiu.

Pavyzdys:

مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا

Šiame pavyzdyje po raidės „He“ ◦ yra paslėpta raidė „Je“ **ي**, kuri nerašoma, bet kadangi pagal savo žodžio prigimti ši raidė ten yra, ji turi pailginimo „Mad“ funkciją, todėl šioje vietoje bus „Meddi munfasil“. Nes tam kad būtų „Meddi munfasil“, neturi reikšmės, ar pailginimo „Mad“ raidė yra paslėpta, ar nepaslėpta.

3. Kai po įvardžio galūnės „He“ ◦ kito žodžio pradžioje stovi „rami“ raidė, tokiu atveju reikia skaityti tariant „He“ ◦ raidę kartu joje esančiu „Hareke“ (diakritinio vokalizacijos ženkle) **ـَـ** **ـُـ** **ـِـ** ženkle nepailginant balso.

Pavyzdys:

كُرْسِيِّهِ السَّمَوَاتِ

4. Kai įvardžio galūnės „He“ ◦ stovi „rami“ raidė, tokiu atveju reikia skaityti tariant „He“ ◦ raidę kartu su joje esančiu „Hareke“ (diakritinio vokalizacijos ženkle) **ـَـ** **ـُـ** **ـِـ** ženkle nepailginant balso.

Pavyzdys:

عَلَيْهِ	فِيهِ	مِنْهُ
----------	-------	--------

PASTABA:

Korane yra viena vieta, kuri yra pažymėta apačioje: „Furkan“ Sure, 69 ajetas

فِيهِ مُهَيَّمِنًا

Toje vietoje po įvardžio galūnės „He“ ◦ kitas žodis prasideda su „Mim“ raide, todėl kad būtų lengviau tarti skaitant šią vietą, reikia skaityti tariant „He“ ◦ raidę kartu su joje esančiu „Hareke“ (diakritinio vokalizacijos ženklo) $\overset{\circ}{\text{ـ}}$ ženklu, pailginant vienu „Elif“ | balso dydžiu.

NUN SAKIN

RAMI „NUN“ RAIDĖ

„Nun“ ن raidės „rami“ yra 3 padėtys:

1. Kai raidė „Nun“ ن yra su ženklu su „Sukun“ ◦ ženklu ن◦.
2. Kai žodis baigėsi galūne su vienu iš „Tevin“ $\overset{\circ}{\text{ـ}}$ ženklu.
3. Kai raidė „Nun“ ن yra žodžio pabaigoje ir yra su vienu iš „Harake“ $\overset{\circ}{\text{ـ}}$ ženklu, su sąlyga, jeigu po to nedaromas sustojimas

IHFA – PASLĖPIMAS

Kai po raidės „Nun“ ن, kuri yra su ženklų „Tevin“ ۞ arba su ženklų „Sukun“ ۞, yra „IHFA“ raidės, nurodytos žemiau:

ش	س	ز	ذ	د	ج	ث	ت
ك	ق	ف	ظ	ط	ض	ص	

tokiu atveju garsą „Nun“ ن reikia tarti nepaliečiant liežuviu nieko ir tarti per nosies ertmės, garsas bus nosinis.

أَنْتُمْ وَالْأُنثَى وَالْأَنْجِيلَ
 مِنْ دُونِهِ عَنْ ذِكْرِهِمْ مِنْ زُخْرِفٍ
 عَنْ سَبِيلِهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَيْتَن صَبَرْتُمْ
 مَنْصُودٍ وَلَا يَنْطَلِقُ هَلْ يَنْظُرُونَ
 لِأَنْفُسِكُمْ وَأَنْقَلِبُوا إِنْ كُنْتُمْ

IZHAR – ATSKLEIDIMAS

Kaip po raidės „Nun“ ن, kuri yra su „Sukun“ ženklų, arba kai kita raidė, kuri yra su vienu iš „Tevin“ ženklų, yra viena iš „IZHAR“ raidžių:

ا	ح	خ	ع	غ	ه
---	---	---	---	---	---

tokiu atveju reikia tarti raidę „Nun“ ن, kuri yra su „Sukun“ ۰ ženklų, arba kai kita raidė yra su vienu iš „Tevin“ ۞ ۝ ۞ ženklų, laisvai, garsas garsas neturi susipainioti su „IZHAR“ raidžių garsu.

Pavyzdys:

رَسُولٌ أَمِينٌ	وَأَنْحَرُ	فَإِنْ خِفْتُمْ
مِنْ عِلْمِهِ	مِنْ غَيْرِكُمْ	مِنْهُ
الْأَنْهَارُ		

IKLAB – PERKVALIFIKAVIMAS

Kaip po raidės „Nun“ ن, kuri yra su „Sukun“ ۰ ženklų, arba kai kita raidė, kuri yra su vienu iš „Tevin“ ۞ ۝ ۞ ženklų, yra raidė „IKLAB“ ب, tada raidę „Nun“ ن reikia tarti kaip raidę „Mim“ م.

Pavyzdys:

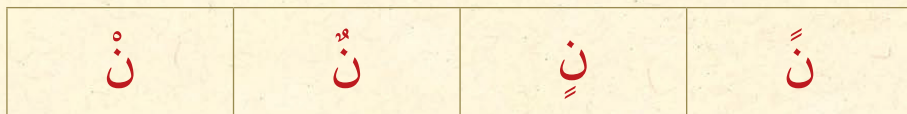
غُرْفَةً بِيَدِهِ	جَزَاءً بِمَا	مَكَانٍ بَعِيدٍ
كَلِمَةٍ بِالْبَصْرِ	أَنْبَتُهُمْ	مِنْ بَعْدِهِ
لِجَنبِهِ		

IDGAM MEAL GUNNE

IDGAM BILA GUNNE

Jeigu po raidės „Nun“ ن , kuria yra su „Tevin“ تَ = = arba su „Sukun“ سَ ,

stovi viena iš žemiau pavaizduotų „IDGAM“ raidžių:

tokiu atveju raidė „Nun“ ن , kuri yra su „Tevin“ تَ = = arba su „Sukun“ سَ netariama, o kitos „IDGAM“ raidės tariamos taip, lyg būtų su „Šedde“ شَ ženklų.

مَرَّ بِهِمْ	مِنْ رَبِّهِمْ
REIKIA SKAITYTI	PARAŠYTA

Dėmesio! Raidės „Ra“ ر ir „Lam“ ل yra „IDGAM BILA GUNNE“ grupės raidės. Kai šios raidės tariamos su „Šedde“ شَ ženklų, visą garsą reikia tarti per burną. Negalima tarti per nosies ertmę. Kitos raidės „Mim“ م , „Nun“ ن , „Vau“ و , „Je“ ی yra „IDGAM MEAL GUNNE“ grupės raidės. Kai šios raidės tariamos su „Šedde“ شَ ženklų, pusę garso reikia tarti per nosies ertmę.

مِنْ وَلِيٍّ	مَوْلِيٍّ
REIKIA SKAITYTI	PARAŠYTA

Šioje vietoje „Vau“ و garsą teikia tarti per nosies ertmę, nors paprastai „Vau“ و su „Šedde“ ش ženklu garsas pilnai tariamas per burną ir netariamas per nosies ertmę.

Pavyzdys:

كَعَصْفٍ مَّاكُولٍ	يَكُنْ رَبُّكَ	إِنْ لَمْ
--------------------	----------------	-----------

IDGAM-I MISLEYN

Jeigu ta pati raidė kartojasi vienoje vietoje ir pirma raidė yra su „Sukun“ ك , o kita po jos einanti raidė su „Harake“ (diakritinio vokalizacijos ženklas) ه , tokiu atveju šias abi raides reikia sujungti ir tarti kaip vieną raidę su „Šedde“ ش ženklu. Ši taisyklė vadinama „IDGAM-I MISLEYN“.

إِنْ أَضْرِبْ بِعَصَاكَ فَمَا رَبِحْتَ تِجَارَتَهُمْ

وَقَدْ دَخَلُوا إِذْ ذَهَبَ

وَأَذْكَرُ رَبِّكَ لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ

فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ

2 grupė:

RAIDĖS

ظ	ذ	ب
---	---	---

اِظْلَمُوا	اِذْ ظَلَمُوا
يَلْهَذَاكَ	يَلْهَذَاكَ
REIKIA SKAITYTI	PARAŠYTA

3 grupė:

RAIDĖS

م	ب
---	---

Šis sujungimas gali būti tik tada, jeigu pirma raidė bus „Be“ ب, o kita po jos einanti raidė bus „Mim“ م.

اِرْكَمَّعَنَا	اِرْكَبْ مَعَنَا
REIKIA SKAITYTI	PARAŠYTA

IDGAM MUTEKARIBEYN

36

Kai kurie raidžių garsai yra labai panašūs pagal savo tariamą struktūrą – garso formavimo būdą burnoje. Kai pirma raidė yra su „Sukun“ ْ, o kita po jos einanti raidė su „Harake“ (diakritinio vokaliza-

cijos ženkle) $\text{ـ} \text{ـ} \text{ـ}^{\text{و}}$ ženklų, tada pirma raidė neskaitoma, o kita yra skaitoma taip, lyg būtų su „Šedde“ $\text{ـ}^{\text{و}}$.

Šios raidės yra skirstomos į 2 grupes:

1 grupė:

RAIDĖS

ك	ق
---	---

Korane šios taisyklės yra tik vienas pavyzdys:

اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ	اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ
REIKIA SKAITYTI	PARAŠYTA

2 grupė:

RAIDĖS

ر	ل
---	---

Kad būtų taikoma sujungimo taisyklė šios grupės raidėms, yra viena sąlyga – prieš raidę „Ra“ ر turi būti raidė „Lam“ ل.

بَرَفَعَهُ اللهُ	بَلْ رَفَعَهُ اللهُ
قُرْبٍ	قُلْ رَبِّ
REIKIA SKAITYTI	PARAŠYTA

HURUFU ŠEMSIYE SAULĖS RAIDĖS

NESKAITOMAS ELIF – LAM IR SAULĖS RAIDĖS

Elif – lam raidžių junginys, kuris eina prieš žemiau pavaizduotas 14 „saulės raidžių“, niekada neskaitomas, skaitomas tik tada, jeigu jis yra žodžio pradžioje rašomas su diakritiniais vokalizacijos ženklais. Jeigu prieš jį yra žodisbe diakritiniu vokalizacijos ženklu tada jis neskaitomas. Kartais šis junginys stovi ajetą (Korano sakinio) pradžioje su diakritiniais vokalizacijos ženklais, bet ajetai (Korano sakiniai) yra skaitomi be sustojimo, sujungiant su prieš tai esančiu ajetu (Korano sakiniu), tada laikomas, kad Elif lyg neturėtų diakritinio vokalizacijos ženklo Elif ir jis neskaitomas.

SAULĖS RAIDĖS

ل	ط	ص	سر	ر	د	ت
ن	ظ	ض	ش	ز	ذ	ث

وَلَا الضَّالِّينَ	الَّتَّاقِبُ	وَالَّتَّيْنِ	الَّتَّكَاثُرُ
وَالظَّاهِرُونَ	النَّاسِ	الدَّعْوَةُ	الضُّحَى

HURUFU KAMERIYE MĖNULIO RAIDĖS

SKAITOMAS ELIF – LAM IR MĖNULIO RAIDĖS

Elif – lam raidžių junginys, kuris eina prieš žemiau pavaizduotas 14 „mėnulio raidžių“, visada skaitomas. Šiuo atveju Elif situacija yra autentiška palyginti su „saulės raidžių“ skaitymo taisyklėmis.

MĖNULIO RAIDĖS

ا	ج	خ	غ	ق	م	ه
ب	ح	ع	ف	ك	و	ى

الْأَمْثَالُ	هُوَ الْغَنِيُّ	الْقِيَوْمُ	الْهُدَى
الْبَيْتُ	الْفِيلُ	وَالْفَتْحُ	الْعَالَمِينَ

MIM – I SAKIM

„Rami“ raidė „Mim“ م

Kai raidė „Mim“ م yra kartu su ženklų „Sukun“ ْ - م̣, tokia raidė vadinama „Mim-i Sakin“ (ramus Mim).

„Mim-i Sakin“ yra 3 rūšių:

1. Kai po „Mim-i Sakin“ م stovi raidė „Mim“ م , tada reikia taikyti taisyklę „Idgami misleynmealgunne“ - vadinasi, reikia tarti tik vieną „Mim“ م , balsą taip, lyg būtų „Mim“ م raidė su „Šedde“ ش ženklų ir tariama per nosies ertmę.

Kai raidė „Mim“ م yra kartu su ženklu „Sukun“ ك - م , lūpos turi būti visiškai suspaustos viena prie kitos. Šioje padėtyje reikia užlaikyti pusę „Elif“ ا trukmės, tariant balsą daryti panašesnę į bitės zvimbią per nosies ertmę, tada lūpos atidaromos ir tariamas sekančios raidės garsas.

Pavyzdys:

وَنُدْخِلُهُمْ مَدْخَلًا

Dėmesio! Reikia atkreipti dėmesį, kai po raidės „Mim-i Sakin“ م stovi raidė „Vau“ و arba „Fe“ ف , dažniausiai skaitytojais šioje vietoje daro klaidą – šias raides taria lyg jos būtų su „Šedde“ ش ženklų, bet tai yra KLAIDA ir reikia vengti jų daryti.

2. Kai po „Mim-i Sakin“ م stovi raidė „Be“ ب , tada reikia taikyti taisyklę „IHFA“ – reikia truputį paslėpti „Mim“ م balsą – lūpos iki galo nesuglaudžiamos viena prie kitos.

Šioje vietoje tariant balsą „Mim“ م negalima iškart tarti raidės „Be“ ب garso, šioje vietoje reikia laikant, pilnai nesuglaudžiant vienos prie kitos lūpos, priekyje užlaikyti pusantros „Elif“ ا garso trukmės.

Pavyzdys:

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

3. Kai po „Mim-i Sakin“ م stovi kitos raidės, išskyrus raides „Min“ م ir „Be“ ب tokiu atveju šioje vietoje reikia taikyti „IZHAR“ taisyklę – šioje vietoje reikia tarti tik taip, kaip yra parašyta.

Pavyzdys:

لَكُمْ دِينُكُمْ

SEKTE

سكته

Skaitant Koraną keturiose vietose, kurios yra įvardintos žemiau, nenutraukiant kvėpavimo reikia padaryti 2–1 sekundžių sustojimą (pauzę) ir po to pratęsti skaitymą.

1. Kehf Sure 1 ir 2 ajatas لَهُ عِوَجًا قَيِّمًا
2. Jasin Sure 53 ajatas مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا
3. Kiyamet Sure 27 ajatas وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ
4. Mutaffifin Sure 14 ajatas كَلَّا بَلْ رَانَ

Išskyrus šias keturias vietas yra dar septyni žodžiai, kurių gale esančios „He“ ه, nepaisan to, ar daromas sustojimas „Vakif“ ar nedaromas, raidės balsas visada yra tariamas.

Šie žodžiai:

1. Bakara Sure	لَمْ يَتَنَسَّهْ
2. En'am Sure	وَاقْتَدِهْ
3. Hakka Sure	كِتَابِيَهْ
4. Hakka Sure	حِسَابِيَهْ
5. Hakka Sure	مَالِيَهْ
6. Hakka Sure	سُلْطَانِيَهْ
7. Kari'a Sure	مَا هِيَهْ

SKYRYBOS ŽENKLAI

Korano tekstuose kartais virš raidžiu randamos arabų raidės, kurios nurodo sustojimą. Šių raidžių reikšmės yra tokios:

ب Ši raidė rodo, kad reikia skaityti darant sustojimą ir tęsti skaitymą nuo kito žodžio. Jeigu šioje vietoje bus skaitoma be sustojimo, bus sugadinta teksto turinio prasmė.

ط Ši raidė rodo, kad būtinai reikia padaryti sustojimą ir tęsti skaitymą nuo kito žodžio, taip teksto turinio prasmė bus pagražinta garso tonacija.

ج Ši raidė rodo, kad šioje vietoje galima skaityti darant sustojimą ir nedarant, bet tinkamiausia yra padaryti sustojimą.

ز Ši raidė rodo, kad šioje vietoje galima skaityti darant sustojimą ir nedarant, bet tinkamiausia yra nedaryti sustojimo.

ص Ši raidė rodo, kad šioje vietoje, kai kvėpavimas suspaustas, bet leidžia skaityti ir kai kvėpavimas nesuspaustas, geriausia skaityti nedarant sustojimo.

ق Kai kurių Islamo mokslininkų teigimu, ši raidė rodo, kad šioje vietoje galima skaityti tiek darant sustojimą, tiek ir nedarant sustojimo. Šioje vietoje skaityti be sustojimo yra geriau.

قف reiškia „Sustojimas“. Vietose, kur yra šis žodis, tinkamiausia padaryti sustojimą.

ك Ši raidė rodo, kad šioje vietoje daryti ar nedaryti sustojimo priklauso nuo prieš tai esančio skyrybos ženklo, ką rodo tas ženklas, taip ir turime skaityti.

ع Ši raidė yra kai kuriose ajatos (Korano sakiniuose) pabaigose ir rodo, kad pagalteksto esmę prasmė yra užbaigta. Todėl šioje vietoje reikia padaryti sustojimą. Taip pat, kai skaitomas Koranas ir reikia padaryti pertrauką, tai yra tinkamiausia vieta padaryti sustojimą arba pertrauką, arba atliekant maldą geriausia vieta padaryti sustojimą ir atlikti „rukia“.

لا **لا** reiškia „Nė“. Vietose, kur yra ši raidė, reikia skaityti be sustojimo.

❖ ❖ Vienas paskui kitą statomas šis trijų taškų ženklas, reikia sustoti tik vienoje vietoje iš šitų dviejų ženklų vietų. Šis ženklas

gali būti ajato (Korano sakinio) tiek viduje, tiek ir pabaigoje. Trijų taškų ženklas visą laik statomas kartu su kitais skyrybos **ج** ženklais.

Jeigu padarytas sustojimas pirmo ženklo vietoje, antro ženklo vietoje nereikia daryti sustojimo. Jeigu pirmo ženklo vietoje nepadarytas sustojimas, reikia padaryti sustojimą antro ženklo vietoje.

Reikia šioje vietoje sustoti ir padaryti Sedže.

Korane yra raidžių arba žodžių, kurie rašomi raidžių apačioje. Šių raidžių reikšmės yra tokios:

قصر Šių žodžio vietą reikia skaityti trumpai.

مد Šių žodžio vietą reikia skaityti ilgai.

س Vieto jera šidioęs. raidės reikia raidę „Sad“ **ص** skaityti kaip „Sin“ **س** raidę.

ن Šių žodžio vietą, kuri baigiasi raide „Nun“ **ن** su „Tenvin“ **ن** — ženklu ir po to stovi „Vakif“ **⦿** ženklas, kuriame nedaromas sustojimas, tam, kad padarytume sujungimą su kitu žodžiu, reikia skaityti raidę „Nun“ **ن** su „Kesre“ **ن** — ženklu **ن**.

